

... i po BREXIT, czyli jak skutecznie realizować wymianę handlową z Wielką Brytanią po 01.01.2021 r. – aspekty celne

Po miesiącach przygotowań zarówno po stronie Unii Europejskiej, jak i Zjednoczonego Królestwa, 1 stycznia 2021 r. weszły w życie nowe przepisy, dotyczące relacji handlowych między obiema stronami i okresy przejściowe w ich wdrażaniu. Już wiadomo, że zostaną one wydłużone, ponieważ Wielka Brytania nie jest jeszcze technicznie gotowa do ich wprowadzenia. Wiele firm, ale także urzędów celnych ma problemy z interpretacją i stosowaniem nowych przepisów celnych.

Usługi celno-skarbowe stanowią bardzo ważny element wymiany handlowej pomiędzy dwoma lub więcej podmiotami. W tych sytuacjach importer lub eksporter bezpośrednio odpowiada przed służbą celno-skarbową. Konsekwencje nieprzestrzegania tych przepisów są bardzo dotkliwe i mogą mieć charakter finansowy, a nawet karny. Procedury celne wymagają dopełnienia wielu formalności, łącznie z uiszczeniem opłat i należności celnych przywozowych.

Aby móc dokonywać odpraw celnych firma przede wszystkim powinna być zarejestrowana w danym kraju jako przedsiębiorca (lub mieć przedstawiciela podatkowego) i posiadać:

- nr VAT,
- nr EORI (ang.: *Economic Operators' Registration and Identification*),
- zawartą umowę z agencją celną,
- pełnomocnictwo do reprezentowania firmy w organach celnych.

EORI to nadawany przedsiębiorcom przez organ celny unikalny numer identyfikacyjny, podlegający jednokrotnej rejestracji w systemie EORI. Jest on uznawany w całej UE, a firmy mają obowiązek posługiwać się nim we wszystkich transakcjach i czynnościach celnych na obszarze UE.

Kluczowe jest prawidłowe oznaczenie towaru zgłaszanego do procedur celnych wg właściwych **kodów HS/CN i taryfy celnej**. Kod celny umożliwia identyfikację towaru dla urzędu celnego. Dany produkt lub grupa produktów ma przypisany kod, na podstawie którego określone są stawki celno-podatkowe. Prawidłowa taryfikacja jest niezbędna do realizacji wszystkich procedur celnych, w wyniku których generowane są należności przywozowe/wywozowe. Aby ją właściwie przypisać niezbędne jest posiadanie pełnej specyfikacji towaru, najlepiej w dwóch językach: polskim i angielskim.

Ustalony kod CN umożliwia weryfikację stawek importowych, a także wszelkich wymaganych dokumentów towarzyszących, niezbędnych przy realizacji procedur celnych. Taryfy celne Unijnego Kodeksu Celnego obowiązują na terenie całej UE i są dostępne na stronie internetowej https://ext.iszta4.mf.gov.pl/taryfa_celna/. Należy pamiętać, że są tam informacje dotyczące wymaganych dokumentów niezbędnych w odprawie celnej tylko w Polsce. Wykaz dokumentów celnych może się różnić w poszczególnych krajach członkowskich.

Stawki celne stosowane przez Wielką Brytanię można znaleźć na stronach:

- UK Global Online Tariff: look up commodity codes, duty and VAT rates – GOV.UK (www.trade-tariff.service.gov.uk/),
- HS Code, Customs Tariff Number, Taric guide – European Database (www.tariffnumber.com/2021).

PROCEDURY CELNE

DOPUSZCZENIE DO OBROTU – popularnie nazywane importem, dotyczy towarów nieunijnych, jakie przedsiębiorca zamierza wprowadzić na rynek Unii Europejskiej, np. w Polsce lub przeznaczonych do osobistego użytku/konsumpcji. Nie jest wymagane uzyskanie pozwolenia, jednak należy dokonać zgłoszenia celnego, uiszczenia wszelkich opłat celnych i innych związanych z tą procedurą. Towar podlega kwalifikacji według właściwego kodu taryfy celnej. Wartością celną towarów jest cena zapłacona lub należna za towary w momencie sprzedaży w celu wwozu na obszar celny UE.

WYWÓZ – nazywany również eksportem. Procedura ta nie wymaga pozwoleń. Należy dokonać zgłoszenia celnego na towary unijne, które będą wywiezione poza obszar celny. W procedurze wywozu nie uiszcza się należności celnych wywozowych.

USZLACHETNIANIE CZYNNIE – stosując tę procedurę można przywozić czasowo na obszar celny UE towary nieunijne i poddawać je procesom przetwarzania (np. obróbki, montażu, naprawy) bez konieczności uiszczania należności celnych przywozowych. Przed planowanym przywozem towarów nieunijnych należy złożyć wniosek do urzędu celno-skarbowego o udzielenie pozwolenia na korzystanie z takiej procedury. Na towar objęty cłem należy również złożyć zabezpieczenie celne. Jego wysokość określa urząd celny. Pozwolenie jest wydawane na maksymalnie 5 lat, chyba, że jest wydawane na towary tzw. wrażliwe (np. towary rolne). Wtedy ten okres wynosi 3 lata.

USZLACHETNIANIE BIERNE – to czasowy wywóz towarów w celu poddania ich procesom przetwarzania (np. naprawa, montaż). Obowiązuje zgłoszenie celne, pozwolenie na stosowanie procedury (wymagane i wydawane przez organy celne) oraz prowadzenie ewidencji jak w przypadku innych procedur specjalnych.

ODPRAWA CZASOWA – dla przedsiębiorców posiadających siedzibę firmy poza UE, którzy chcą przywieźć towary na obszar celny UE na krótki czas (np. targi, wystawy) lub dla firm z siedzibą na obszarze celnym UE, które czasowo użytkują towary nieunijne (np. testowanie próbek). Po złożeniu wniosku przez przedsiębiorcę i otrzymaniu pozytywnej decyzji z urzędu celnego oraz dokonania wpłaty gwarancji celnej, przedsiębiorcy mogą nie płacić ceł lub płacić je wg niższej stawki (zależy to od towarów i celu wprowadzenia go na obszar celny kraju). Procedura zaliczana jest do tzw. procedury specjalnej zwanej „szczególnym przeznaczeniem”. Towary objęte nią muszą spełniać określone warunki, np.: muszą być przywiezione w określonym celu, pierwotnie wywiezione w określonym czasie z uzasadnieniem ich wykorzystania. Towary muszą też być identyfikowalne i nie mogą być poddawane żadnym zmianom. Wyjątek stanowią naprawy i konserwacja, mające na celu zapewnienie zgodności z wymogami technicznymi dla ich zastosowania w ramach procedury.

Pomocny dla przedsiębiorców jest **skład celny** lub wolne obszary celne (WOC). Umożliwiają zawieszenie należności cła i podatków dla towarów nieunijnych, które są przeznaczone do dopuszczenia do obrotu na obszarze celnym UE. WOC jest ogniwem pośrednim w reeksporcie towarów sprowadzanych z krajów „trzecich” z przeznaczeniem do powrotnego wywozu. Oznacza to, iż towary wprowadzane do WOC nie muszą być dopuszczane do obrotu na obszarze celnym Unii Europejskiej. Nie ma wówczas potrzeby uiszczania należności celno-podatkowych. Towary znajdują się pod dozorem celnym. Udogodnieniem jest także pozyskanie statusu **miejsca uznanego i miejsca wyznaczonego**. Jest to zatwierdzone przez organ celno-skarbowy miejsce (np. na terenie firmy) do przedstawienia towaru w tym do czasowego składowania.

Wszystkie dokumenty związane z procedurami celnymi przesyłane są do organów celnych poprzez systemy informatyczne. Są to **PUESC 2 – Platforma Usług Elektronicznych Skarbowo-Celnych**. To system, w którym można po założeniu konta zarejestrować firmę, otrzymać numer EORI, uzyskać numer REX, powiązać reprezentantów z firmą, uzyskać certyfikat celny, bądź zaktualizować dane osobowe lub firmy. Platforma jest takim punktem dostępu do usług elektronicznych Krajowej Administracji Skarbowej (KAS) w obszarze obsługi i kontroli obrotu towarowego z państwami trzecimi i obrotu towarami akcyzowymi, przewozem towarów objętych systemem monitorowania oraz statystykę obrotu handlowego towarami pomiędzy krajami członkowskimi. Projekt PUESC ma na celu rozszerzanie e-usług w celu usprawnienia obsługi klientów w wielu obszarach (np. odprawy celne, cyfrowa granica, cyfrowe decyzje, itd.) Program jest skierowany do podmiotów gospodarczych i osób fizycznych prowadzących obrót towarowy z krajami nieunijnym oraz działających w obszarze akcyzowym, którzy realizują w kraju procesy celne. Głównym celem PUESC jest usprawnienie pracy, skrócenie czasu realizacji procesów biznesowych, udostępnienie wygodniejszej formy załatwienia spraw drogą elektroniczną.

REX (ang. Registered Exporter System) – numer z systemu do rejestracji eksportów – to unijny system informatyczny dokumentowania pochodzenia towarów za pomocą oświadczeń o pochodzeniu towaru sporządzanych przez zarejestrowanych do tego celu eksporterów i ponownych nadawców. Główne funkcjonalności systemu REX to rejestracja eksporterów; modyfikacja danych rejestracyjnych (zarejestrowany eksporter po zarejestrowaniu ma obowiązek poinformować swoje właściwe organy o wszystkich zmianach w swoich zarejestrowanych danych); wycofanie eksporterów (w przypadku, gdy firma przestanie istnieć lub jeśli zarejestrowany eksporter popełnia oszustwo).

Niezwykle ważne jest także właściwe określenie kraju i dokument zwany świadectwem pochodzenia towaru. **Ma on** na celu potwierdzenie pochodzenia eksportowanego towaru i jest wymagany przez administrację celną kraju importera. Informacja ta jest kluczowa dla prawidłowego określenia stawek celnych. Co do zasady większość produktów pochodzenia UE posiada stawkę

cła 0%. Przy imporcie do UE towary mogą mieć zerową lub obniżoną stawkę celną, jeśli jest podpisana umowa dwustronna między UE a danym krajem. Warto to sprawdzić przed realizacją transakcji handlowej.

DOKUMENTY I INFORMACJE PRZY ODPRAWIE CELNEJ IMPORTOWEJ LUB EKSPORTOWEJ

- dane o nadawcy, eksporterze (dane teleadresowe + NIP/VAT),
- dane o odbiorcy, importerze (dane teleadresowe + NIP/VAT),
- nazwa towaru wraz z pełnym opisem,
- ilość, rodzaj opakowania,
- warunki dostawy,
- waga netto,
- waga brutto,
- kod taryfy celnej – kod CN/HS,
- kraj pochodzenia towaru, dwuliterowy kod zgodny ze standardem ISO 3166-1,
- wartość,
- waluta.

ODPRAWA CELNA I NIEZBĘDNE DOKUMENTY

- faktura,
- specyfikacja, jeżeli faktura nie zawiera niezbędnych danych,
- list przewozowy (CMR, B/L, CIM itp.),
- dodatkowe dokumenty wymagane wg ISZTAR przypisane do kodu CN np. art. spożywcze: Sanepid, WIJHARS, Graniczny Lekarz Weterynarii, Graniczna Kontrola, Fito Sanitarna, Okręgowy Inspektorat Rybołówstwa.

ZABEZPIECZENIA CELNO-SKARBOWE. Zgodnie z przepisami UKC w większości przypadków zabezpieczenia mają charakter obowiązkowy. Obowiązek złożenia zabezpieczenia wynika bezpośrednio z przepisów unijnych odnoszących się do poszczególnych procedur celnych lub regulujących sytuację towaru w inny sposób i może stanowić warunek wydania pozwolenia na stosowanie określonej procedury celnej.

PRZESYŁKI KURIERSKIE. Z powodu pandemii COVID-19 wzrosła sprzedaż e-commerce. Operatorzy uprawnieni do wykonywania działalności pocztowej mogą dokonywać zbiorczego zgłoszenia celnego o objęcie procedurą dopuszczenia do obrotu paczek zawierających towary zwolnione od należności celnych przywozowych. Może się tak stać w przypadku, gdy łączna wartość towaru w jednej paczce nie przekracza równowartości 150 EUR lub 130 GBP. Zbiorcze zgłoszenie celne wymaga jednak spełnienia kilku warunków:

- odbiorcami przesyłek są osoby fizyczne, nieprowadzące działalności gospodarczej,
- osoba składająca zgłoszenie działa jako przedstawiciel pośredni,
- wartość sprzedanych towarów jest wyrażona w tej samej walucie,
- towary podlegają stawce podatku w tej samej wysokości,
- osoba składająca zgłoszenie prowadzi ewidencję, o której mowa w ust. 3 i udostępnia ją organom celnym.

Warto wystąpić do organów celnych o nadanie statusu **AEO** (*Authorised Economic Operator*), czyli upoważnionego i zaufanego przedsiębiorcy wobec służb celno-skarbowych. Mogą o nie wystąpić do właściwej Izby Celnej przedsiębiorcy, którzy: w ciągu ostatnich 3 lat nie naruszyli prawa celnego lub przepisów podatkowych oraz nie zostali skazani za przestępstwo gospodarcze; stosują odpowiednie procedury obsługi pozwoleń, przyznanych zgodnie ze środkami polityki handlowej lub związanych z handlem produktami rolnymi; znają i stosują procedury oraz obowiązek informowania urzędu celnego o każdej możliwości naruszenia przepisów celno-skarbowych; stosują odpowiednie procedury obsługi pozwoleń na przywóz i wywóz towarów związanych z zakazami lub ograniczeniami, w tym środki mające na celu rozróżnienie towarów objętych zakazami lub ograniczeniami od innych towarów oraz zapewniają przestrzeganie tych przepisów.

Posiadanie statusu **AEO** daje wiele wymiernych korzyści. Przede wszystkim dowodzi rzetelnego przygotowania przez przedsiębiorcę do uzyskania tego statusu, a po drugie zmniejsza liczbę kontroli dokumentów i kontroli fizycznych. Przesyłki przedsiębiorcy mającego status AEO są traktowane priorytetowo w przypadku wytypowania do kontroli, a kontrole ich są przeprowadzane poza kolejnością. Przedsiębiorca zostaje powiadomiony przez organy celne o wybraniu przesyłki do kontroli, ma też możliwość wyboru miejsca jej przeprowadzenia. Przedsiębiorca ze statusem AEO ma szybszy i łatwiejszy dostęp do uproszczeń celnych, a także wyłączność w stosowaniu niektórych z nich. Kolejną korzyścią jest łatwiejszy proces ubiegania się o status zarejestrowanego agenta, znanego nadawcy i uznanego nadawcy. Daje też rękojmię solidnego przedsiębiorcy, który przestrzega prawa wspólnotowego podczas dokonywania transakcji, co uwiarygadnia go przed partnerami handlowymi jako rzetelnego partnera.

Sprzedaż wysyłkowa (eksport/import) poprzez operatora usług pocztowych i platformy internetowe – kto i kiedy płaci VAT? Tu szykują się zmiany, które planuje się wprowadzić w życie od **1 lipca 2021 r.** To tzw. pakiet VAT e-commerce. Obecnie rozliczenia VAT od przesyłki o wartości do 150 EUR/130 GBP dokonuje dostawca przesyłki. Konsument w Polsce od takiej przesyłki płaci VAT importowy i cło (o ile towar jest nim objęty). W efekcie zakup okazuje się droższy niż spodziewał się nabywca, a transakcja kupna staje się dla niego finansowo nieatrakcyjna.

Nowe przepisy celne przewidują uznanie sklepów internetowych, platform za podatników – co ma na celu uszczelnienie VAT w transgranicznym e-handlu pomiędzy przedsiębiorcami i konsumentami. Dla przesyłek dla konsumentów unijnych o wartości nieprzekraczającej 150 EUR/130 GBP obowiązek poboru i wpłaty VAT jest przeniesiony z dostawcy przesyłki na właścicieli platform internetowych. To one będą zobowiązane do zapłacenia podatku VAT organom celnym. Jeśli nie dopełnią tego obowiązku, podatek pobierze od odbiorcy przesyłki i przekaże urzędowi celnemu firma kurierska, poczta lub agencja celna, które dostarczą towar jego odbiorcy. Jednym słowem to właściciele platform staną się podatnikami VAT, jeśli mają siedzibę firmy w danym kraju. Jeśli nie mają, muszą wyznaczyć pośrednika z siedzibą lub stałym miejscem prowadzenia działalności. Ułatwieniem ma być tzw. importowy punkt kompleksowej obsługi (*Import One Stop Shop – IOSS*), w której operator platformy wpłaca VAT w momencie sprzedaży towaru. Wtedy nie będzie już pobierany podatek importowy i nie będzie odprawy celnej takiego towaru.

Braki lub niezgodności w dokumentach przewozowych bądź celnych z towarem skutkują zatrzymaniem transportu na granicy. Warto zadbać i sprawdzić, czy wszystkie potrzebne dokumenty zostały przekazane zarówno urzędowi celnemu, jak i przewoźnikowi (np. certyfikaty, wyniki badań weterynaryjnych, przekroczenie ładowności środka transportu lub dokumenty samochodu nie są zgodne z deklarowanymi w dokumentach przewozowych). Należy je uzupełnić (bywa, że trzeba dostarczyć urzędowi celnemu oryginały, wysłanie skanu może nie być akceptowane). Może się zdarzyć, że w razie orzeczenia, iż towar nie spełnia warunków do przekroczenia granicy, organy celne mogą wydać decyzję nakazującą zniszczenie towaru lub zrzeczenia się go na rzecz Skarbu Państwa.

Jeśli mają Państwo pytania związane z przedstawioną tematyką, zapraszamy na bezpłatne konsultacje i kontakt z Regionalnym Centrum Innowacji i Transferu Technologii z naszym konsultantem, Jackiem Wójcikiewiczem pod adresem: Jacek.Wojcikiewicz@zut.edu.pl.

Materiał powstał przy współpracy z agencją celną firmy CSL Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie

**REGIONALNE CENTRUM INNOWACJI I TRANSFERU TECHNOLOGII
ZACHODNIOPOMORSKI UNIWERSYTET TECHNOLOGICZNY W SZCZECINIE**

tel. +48 91 449 43 54, e-mail: innowacje@zut.edu.pl
www.innowacje.zut.edu.pl